

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

RESULTATRAPPORT FOR FINANSFORETAK, 2023

29. februar 2024

1. Hovedinntrykk	3
2. Banker, kredittforetak og finansieringsforetak	4
2.1. Banker	4
2.1.1. Strukturen i bankmarkedet.....	4
2.1.2. Resultat og balanseutvikling i norske banker.....	5
2.1.3. Utenlandske bankers filialer.....	9
2.2. Foretak som tilbyr forbrukslån	10
2.3. Finansieringsforetak.....	12
3. Forsikringsforetak	16
3.1. Livsforsikringsforetak	16
3.1.1. Strukturen i livsforsikringsmarkedet.....	16
3.1.2. Avkastning og resultat	16
3.1.3. Balanse.....	19
3.2. Pensjonskasser.....	20
3.2.1. Strukturen i pensjonskassemarkedet.....	20
3.2.2. Avkastning og resultat	21
3.2.3. Balanse.....	24
3.3. Skadeforsikringsforetak.....	25
3.3.1. Strukturen i skadeforsikringsmarkedet.....	25
3.3.2. Resultat	26
3.3.3. Balanse.....	28
4. Vedlegg	30
4.1. Makroøkonomiske størrelser	30
4.2. Nye poster etter implementering av IFRS17.....	32

1. Hovedinntrykk

Norske banker oppnådde et samlet resultat før skatt på nær 1,5 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) i 2023, som var 0,2 prosentpoeng høyere enn året før.

Egenkapitalavkastningen var 14,0 prosent, som var 1,9 prosentpoeng høyere enn i 2022 og 2,2 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet de siste ti årene.

Hovedforklaringen til resultatforbedringen var betydelig høyere netto renteinntekter enn året før. Bankenes driftskostnader økte noe, men kostnadsveksten var likevel lavere enn veksten i inntekter. Bankenes samlede kostnad/inntektsforhold var på 39 prosent. Dette er en reduksjon på nær 4 prosentpoeng sammenliknet med året før, og representerer et historisk lavt nivå for norske banker.

Totale tap på utlån fortsetter å være på et lavt nivå, og tilsvarte 0,13 prosent av gjennomsnittlig utlånsvolum mot 0,05 prosent i 2022. Misligholdte utlån utgjorde 1,3 prosent av utlånsvolumet, som var nær uendret fra ett år tidligere.

Veksten i utlån til kunder sank gjennom året, fra 7,7 prosent i 2022 til en tolv månedersvekst på 4,6 prosent ved utgangen av 2023. Veksten i utlån til innenlandske bedriftskunder var 5,8 prosent, ned fra 12,9 prosent i 2022, mens veksten i utlån til innenlandske personkunder var 3,3 prosent, ned fra 5,4 prosent i 2022.

Finanstilsynets utvalgsundersøkelse av **foretak som tilbyr forbrukslån** viste en økning i utlånsvolum til norske kunder på 1,6 prosent i 2023. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var tolv månedersveksten 4,8 prosent. En betydelig andel av volumet av forbrukslån ligger i foretak som kjøper misligholdte lån.

Livsforsikringsforetakene bedret resultatene i 2023 sammenlignet med året før. Renteinntekter og positive verdiendringer på aksjer bidro mest til investeringsinntektene. I kollektivporteføljen var den verdijusterte avkastningen, som inkluderer urealiserte verdiendringer, på 4,9 prosent, mot -0,7 prosent i 2022. Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på 11,2 prosent mot -8,0 prosent i 2022.

For **pensjonskassene** bidro verdøkning på aksjer og inntekter fra realisasjon av aksjer til positiv avkastning og positive resultater i 2023. Pensjonskassenes verdijusterte avkastning i kollektivporteføljen var 8,6 prosent, opp fra - 5,2 prosent i 2022 da resultatene var negative som følge av verdifall på aksjer og obligasjoner.

Skadeforsikringsforetakene hadde samlet sett et betydelig svakere forsikringsdriftsresultat i 2023 enn i 2022. Kombinertprosenten (samlet skade- og kostnadsprosent) økte fra 86 til 93 prosent. Den kraftige økningen i skadeprocent skyldes blant annet kostnader knyttet til naturskader som ekstremværet "Hans" og høyere skadefrekvens på motor, eiendom og reise. Likevel ble det vekst i resultat før skatt målt som andel av forsikringsinntekter grunnet en betydelig økning i nettoinntekter fra investeringer sammenlignet med året før.

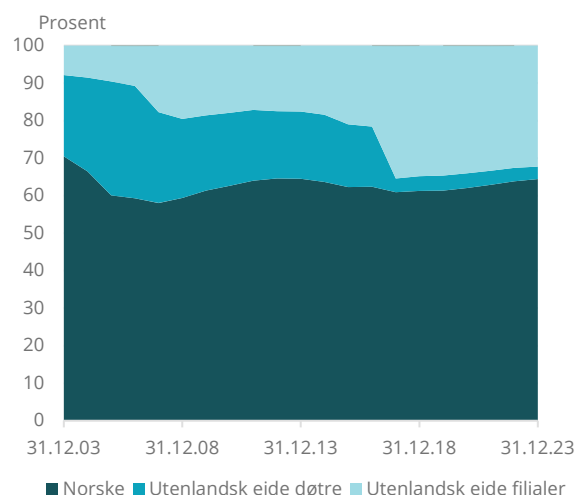
2. Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1. Banker

2.1.1. Strukturen i bankmarkedet

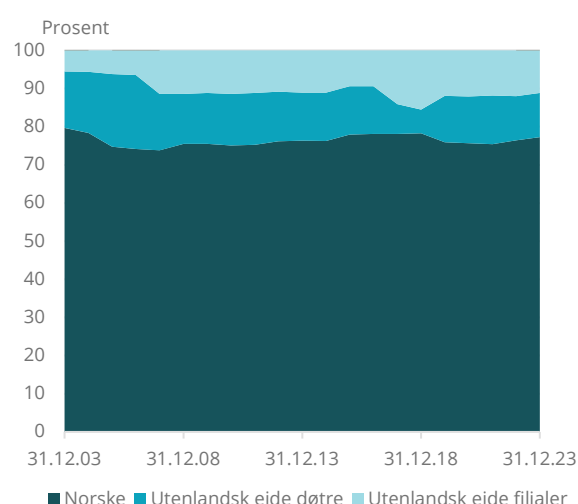
- Det var 106 norske banker ved utgangen av 2023, hvorav 2 utenlandsk eide datterbanker. Dette var 19 færre banker enn fem år tidligere, hvor reduksjonen i hovedsak forklares av fusjoner i sparebanksektoren. 18 utenlandske bankfilialer, med innskudd fra kunder som en del av virksomheten, var også aktive i Norge. I tillegg opererte 29 kredittforetak, hvor de fleste er eid av norske banker, og 40 finansieringsforetak i det norske markedet.
- Markedsandelen til utenlandske banker i bedriftsmarkedet har sunket noe de siste årene. Ved utgangen av 2023 var markedsandelen i underkant av 36 prosent, se figur 2.1. Det er særlig filialer av de største nordiske bankene som har en betydelig aktivitet i Norge.
- For utlån til personmarkedet har utenlandske banker en markedsandel på 23 prosent. Andelen har sunket noe de siste par årene, se figur 2.2.

Figur 2.1 Markedsandeler for utlån til bedrifter

Kilde: Finanstilsynet

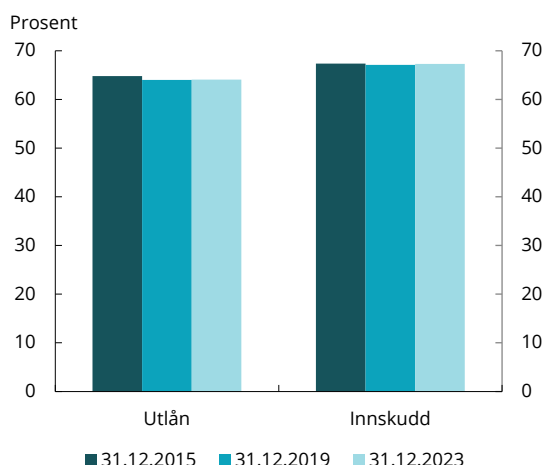
Figur 2.2 Markedsandeler for utlån til personkunder

Kilde: Finanstilsynet

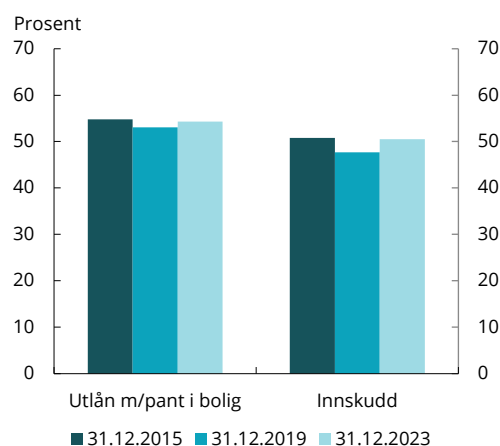
- Markedskonsentrasjonen for utlån til bedriftsmarkedet, målt som markedsandelen til de 5 største foretakene, har vært relativt stabil de siste årene, se figur 2.3. De største bankenes samlede markedsandel i personkundemarkedet har sunket noe, og er lavere enn i bedriftsmarkedet, se figur 2.4.

Figur 2.3 De 5 største bankenes samlede markedsandel for bedriftskunder

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.4 De 5 største bankenes samlede markedsandel for personkunder

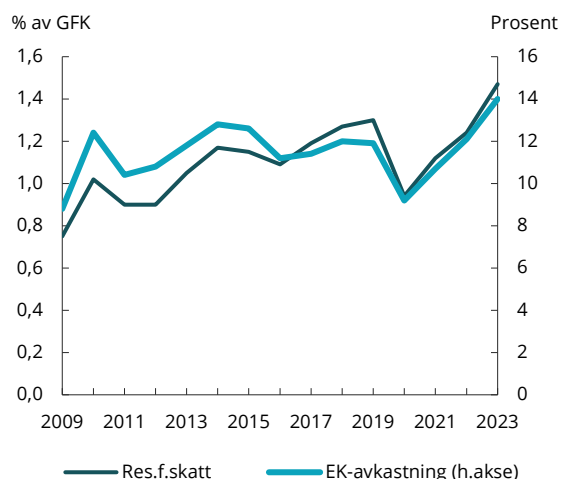

Kilde: Finanstilsynet

2.1.2. Resultat og balanseutvikling i norske banker

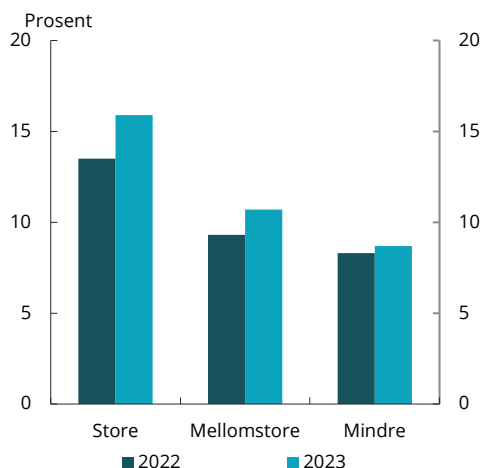
- Overskuddene i norske banker har økt betydelig i årene etter 2020. Resultat før skatt i 2023 utgjorde 1,47 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK), mot 1,24 prosent ett år tidligere. Resultatet i fjerde kvartal 2023 isolert var noe lavere enn i kvartalet før.
- Egenkapitalavkastningen var 14,0 prosent for bankene samlet i 2023, som var nær 2 prosentpoeng høyere enn i 2022, se figur 2.5. Bedringen i egenkapitalavkastning var størst for gruppen av de store bankene, som også har en betydelig høyere avkastning enn de to andre gruppene, se figur 2.6.

Figur 2.5 Lønnsomhet i norske banker

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.6 Egenkapitalavkastning i grupper av banker¹

Kilde: Finanstilsynet

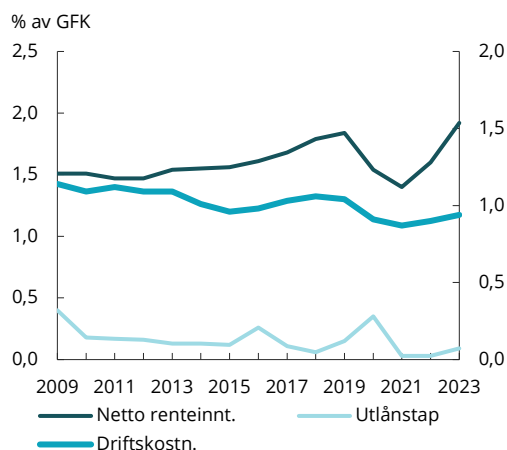
- Den viktigste forklaringen på bankenes bedre resultater de siste årene har vært økte netto renteinntekter, se tabell 2.1. Målt i forhold til forvaltningskapitalen var netto

¹ Store: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene. Mellomstore: Øvrige banker (35) med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner. Mindre banker: 64 banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner

renteinntekter på det høyeste nivået siden 2003. Alle grupper av banker viste betydelig høyere netto renteinntekter i 2023 enn året før, se figur 2.8.

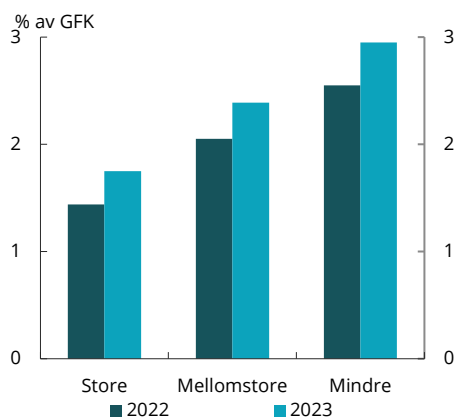
- Netto provisjonsinntekter var lavere enn ett år tidligere, både nominelt og sett i forhold til forvaltningskapitalen, hvor særlig gruppen av mellomstore banker bidro negativt. Også utbytte og andre inntekter fra eierinteresser var lavere enn året før. Høyere positive verdiendringer på finansielle instrumenter bidro derimot til resultatforbedringen.

Figur 2.7 Netto renteinntekter, driftskostnader og utlånstap

Kilde: Finanstilsynet

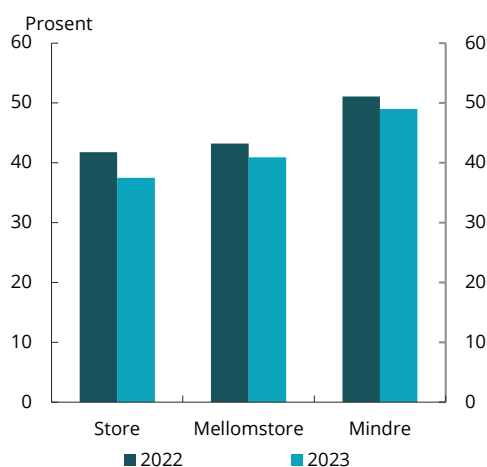
Figur 2.8 Netto renteinntekter

Kilde: Finanstilsynet

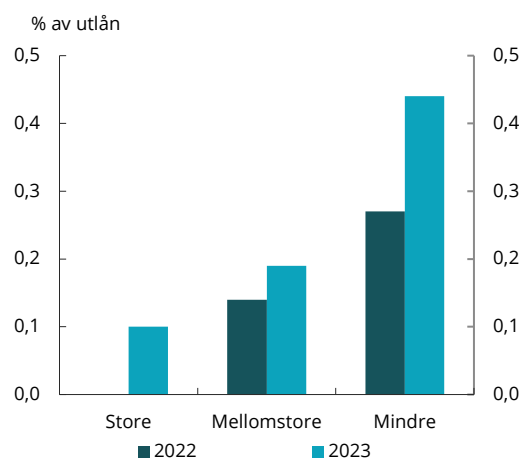
- Bankenes driftskostnader har økt to år på rad, sett i forhold til forvaltningskapitalen, se figur 2.7. Både lønnskostnader og andre driftskostnader har økt. Veksten i driftskostnader har vært lavere enn veksten i driftsinntekter.
- Bankenes samlede kostnad/inntektsforhold var 39,0 prosent i 2023, som er 3,8 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere og på et historisk lavt nivå. Alle grupper av banker viste et lavere kostnad/inntektsforhold i 2023 enn året før, se figur 2.9.
- Bankenes samlede tap på utlån tilsvarte 0,13 prosent av gjennomsnittlige utlån i 2023, mot 0,05 prosent året før. Økningen i utlånstap kom særlig i gruppene av store og mindre banker, se figur 2.10.
- 2 banker hadde underskudd i 2023.

Figur 2.9 Kostnad/inntektsforhold

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.10 Tap på utlån

Kilde: Finanstilsynet

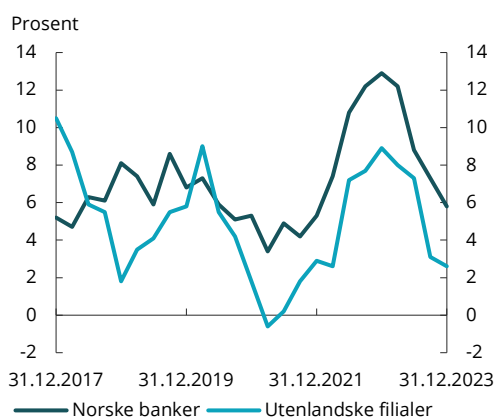
Tabell 2.1 Resultat for samtlige norske banker

	2023		2022	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	126 599	1,92	99 499	1,60
Andre inntekter	38 104	0,58	35 040	0,56
herav verdiendr. finansielle instrumenter	6 847	0,10	3 975	0,06
Driftskostnader	61 626	0,94	55 835	0,90
herav lønn og personalkostnader	33 914	0,52	30 561	0,49
Resultat før tap på utlån	103 077	1,57	78 704	1,27
Bokførte tap på utlån	6 184	0,09	2 008	0,03
Gev/tap ikke-fin.eiendeler	11	0,00	-24	0,00
Resultat før skatt	96 904	1,47	76 672	1,24
Skattekostnad	20 678	0,31	14 687	0,24
Resultat etter skatt	76 226	1,16	61 985	1,00
Egenkapitalavkastning (%)	14,0		12,1	

Kilde: Finanstilsynet

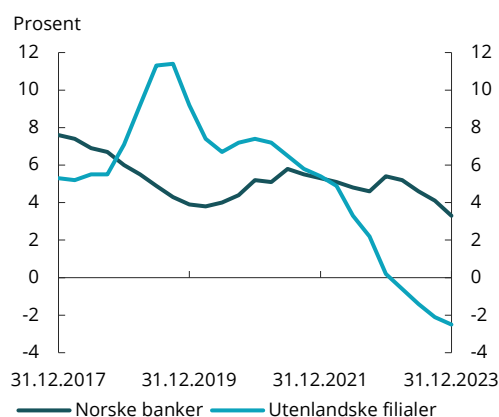
- Bankenes samlede utlånsvekst til kunder var 4,6 prosent i 2023. Dette var 3,1 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. Veksten var høyest for gruppen av mindre banker, med 7,0 prosent.
- Utlånsveksten til innenlandske bedriftskunder sank betraktelig gjennom 2023, se figur 2.11. Ved utgangen av fjoråret var tolv månedersveksten for norske banker 5,8 prosent, som var 1,5 prosentpoeng lavere enn ett kvartal tidligere. Veksten for utenlandske bankers filialer i Norge var 2,6 prosent.

Figur 2.11 Tolv månedersvekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.12 Tolv månedersvekst i utlån til innenlandske personkunder

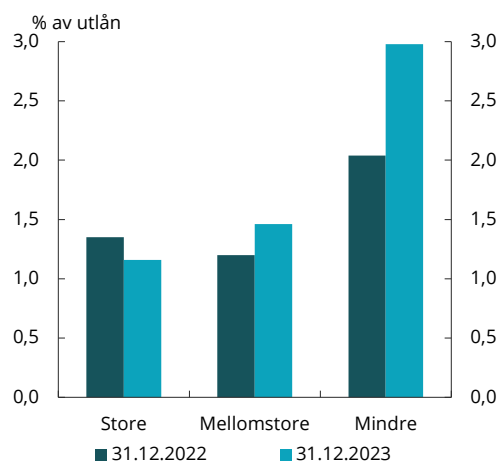

Kilde: Finanstilsynet

- For utlån til innenlandske personkunder har det vært en avtakende vekst siden 2016. Det har vært særlig sterk reduksjon i vekst fra filialene av utenlandske banker, se figur 2.12. Ved utgangen av 2023 hadde norske banker en tolv månedersvekst til personkunder på

3,3 prosent, mens de utenlandske bankenes filialer hadde redusert utlånene med 2,5 prosent siste år.

Figur 2.13 Misligholdte utlån (sum 90-dagers og andre misligholdte engasjementer)

Kilde: Finanstilsynet

- Misligholdte engasjementer (betalingsmislighold over 90 dager og andre misligholdte engasjementer) tilsvarte 1,3 prosent av utlån ved utgangen av 2023, som var nær uendret i forhold til ett år tidligere. For betalingsmislighold isolert (mer enn 90 dager siden forfall) var det derimot en økning, fra 0,4 til 0,5 prosent. Gruppen av mindre banker så en betydelig økning i misligholdsnivå siste år, se figur 2.13. Denne gruppen omfatter flere forbrukslånsbanker, i tillegg til mindre sparebanker og enkelte nisjebanker rettet mot bedriftskunder.

Tabell 2.2 Balanseutvikling for samtlige norske banker

	31.12.2023		31.12.2022		vekst i %
	Mrd.kr	% av	Mrd.kr	% av	
Forvaltningskapital	6 372,8		6 013,2		6,0
Brutto utlån til kunder	4 387,9		4 213,4		4,1
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	4 796,7		4 584,6		4,6
Tapsavsetninger på utlån	-24,1	-0,55	-23,3	-0,55	3,3
herav trinn 1	-4,1	-0,09	-4,1	-0,10	0,4
herav trinn 2	-5,2	-0,12	-4,8	-0,11	8,5
herav trinn 3	-14,7	-0,34	-14,4	-0,34	2,4
Brutto misligholdte eng., 90 dager	21,2	0,48	15,3	0,36	38,9
Andre misligholdte eng.	37,6	0,86	41,7	0,99	-9,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	268,5		249,7		7,5
Innskudd fra kunder	2 957,0		2 849,6		3,8
Verdipapirgjeld	1 784,1		1 630,9		9,4

Kilde: Finanstilsynet

- Innskudd fra kunder økte med 3,8 prosent siste tolv måneder. Innskuddsdekningen for bankene samlet var 101 prosent i morbank (ikke-konsolidert), mot 103 prosent ett år tidligere. På konsernnivå og inkludert utlån overført til deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 62 prosent, som var nær uendret fra året før.

2.1.3. Utenlandske bankers filialer

- Filialer av utenlandske banker i Norge oppnådde høyere resultater enn ett år tidligere. Også for filialene var det særlig høyere netto renteinntekter som forklarte resultatforbedringen. Filialene hadde en betydelig sterkere økning i driftskostnader enn de norske bankene.
- Tilbakeføringer av tapsavsetninger i de fleste av de større filialene førte til at filialene samlet hadde svært lave tap i 2023.
- Utlånsveksten for filialene var 2,4 prosent, en nedgang i vekstrate på 0,9 prosentpoeng fra utgangen av tredje kvartal.
- Misligholdte utlån tilsvarte 1,3 prosent av totale utlån til kunder. Dette var 0,1 prosentpoeng høyere enn både ett kvartal tidligere og ved utgangen av 2022.

Tabell 2.3 Utenlandske bankers filialer i Norge (filialer med innskuddsvirksomhet)

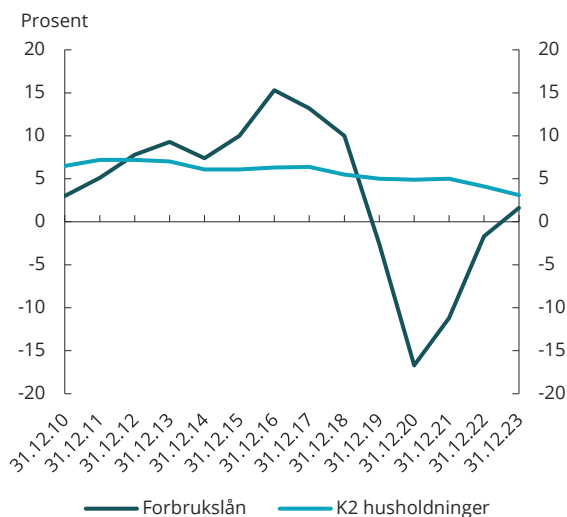
	2023		2022	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	29 773	1,51	25 370	1,34
Andre inntekter	11 554	0,59	10 891	0,57
herav verdiendr. på fin. instr.	1 369	0,07	1 158	0,06
Driftskostnader	19 832	1,01	17 025	0,90
herav lønn og personalkostnader	7 957	0,40	7 103	0,37
Resultat før tap	21 495	1,09	19 236	1,01
Tap på utlån	339	0,02	57	0,00
Resultat før skatt	21 156	1,07	19 179	1,01
	31.12.2022		31.12.2022	
	Mrd.kr		Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 981		1 955	1,3
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 634		1 596	2,4
Innskudd fra kunder	804		815	-1,3

Kilde: Finanstilsynet

2.2. Foretak som tilbyr forbrukslån

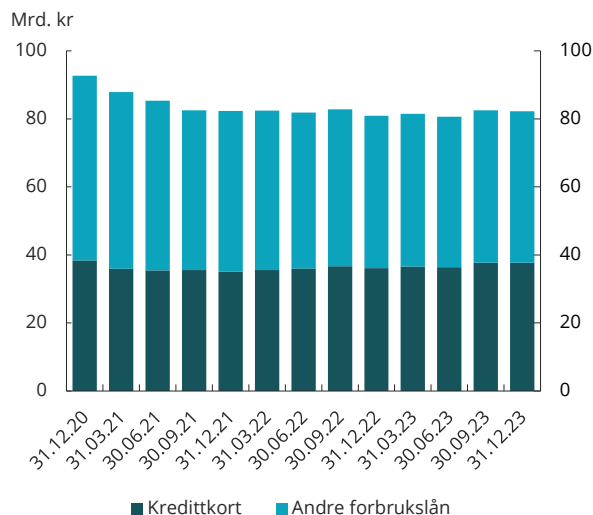
- Kartleggingen omfatter et utvalg foretak² som tilbyr forbrukslån i det norske markedet. Forbrukslån omfatter kredittkortlån og andre lån uten sikkerhet til personkunder. For utvalget samlet var det en økning i forbrukslån til norske kunder på 1,6 prosent i 2023, se figur 2.14 og tabell 2.4. Justert for foretakenes salg av porteføljer av misligholdte lån, økte utlånene med 4,8 prosent.

Figur 2.14 Tolv månedersvekst i forbrukslån i Norge og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

Kilder: Finanstilsynet og SSB (K2)

Figur 2.15 Utlånsvolum norske kunder

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.4 Utviklingen i forbrukslån*

	Samlet utvalg		Norske forbrukslånsbanker	
	2023	2022	2023	2022
Forbrukslån per 31.12. Totalt (mill. kr)	165 577	146 241	24 429	20 929
Årsvekst %	13,2	5,6	16,7	12,9
Forbrukslån per 31.12. norske kunder (mill. kr)	82 196	80 867	9 514	10 298
Årsvekst %	1,6	-1,7	-7,6	-7,3
Nettorente i % av GFK (annualisert)	6,3	7,1	6,7	6,4
Tap i % av gj.sn. forbrukslån (annualisert)	2,6	2,2	4,3	3,0
Resultat ord. drift i % av GFK (annualisert)	1,4	2,5	1,4	1,0
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Totalt	9,0	8,1	7,5	5,8
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Norge	7,1	7,4	6,0	7,6

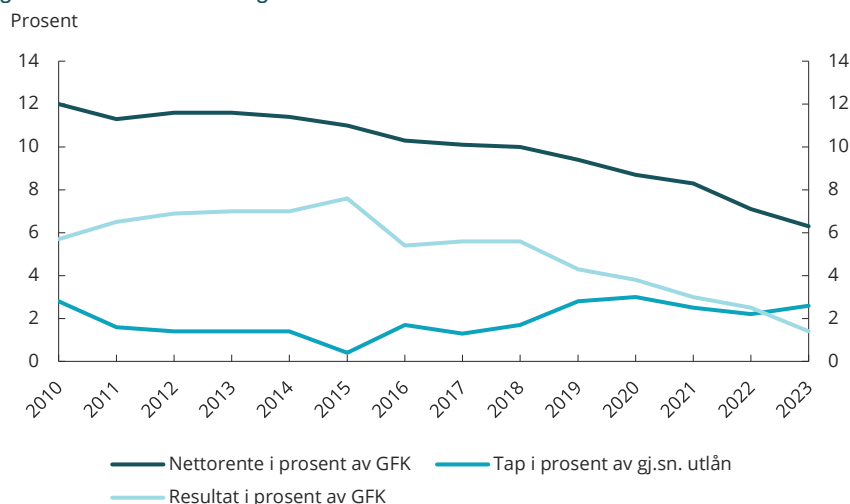
* Vekstrater er beregnet for sammenlignbart utvalg.

Kilde: Finanstilsynet

² Ved utgangen av 2023 omfatter kartleggingen 26 banker og finansieringsforetak som yter lån uten sikkerhet til personkunder. Både norske foretak og utenlandske filialer i Norge inngår. Finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte forbrukslån, inngår ikke i utvalsundersøkelsen. Det gjør heller ikke utenlandske foretak som tilbyr forbrukslån gjennom grensekryssende virksomhet.

- De totale forbrukslånene for foretak i utvalget, som inkluderer porteføljer i utlandet, økte med 13 prosent i 2023.
- Foretakene samlet hadde lavere lønnsomhet i 2023 som følge av nedgang i netto renteinntekter og høyere tap enn året før, se figur 2.16 og tabell 2.4. De bokførte tapene utgjorde 2,6 prosent av utlånsmassen, mot 2,1 prosent i 2022. For norske forbrukslån banker var tapene 4,3 prosent, mot 3,0 prosent året før.

Figur 2.16 Resultatutvikling forbrukslån*

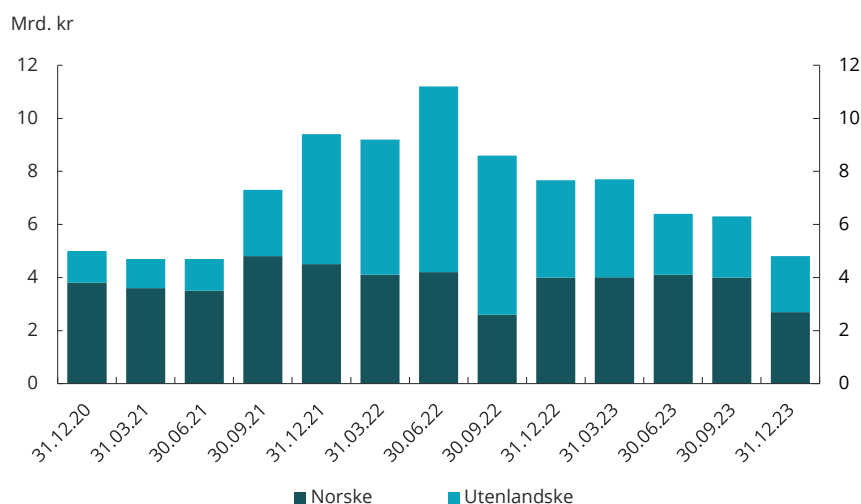

*Figuren viser resultatutvikling for totale forbrukslån i utvalget, som inkluderer forbrukslån i utlandet.

Kilde: Finanstilsynet

- Foretakene i utvalget solgte porteføljer av misligholdte lån til en pålydende verdi av 4,8 mrd. kroner i 2023. Av dette var 2,7 mrd. kroner utlån i Norge. Salg av porteføljer har ligget på et forholdsvis høyt nivå de siste årene, men falt i fjerde kvartal i fjor, se figur 2.17.

Figur 2.17 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste 12 måneder

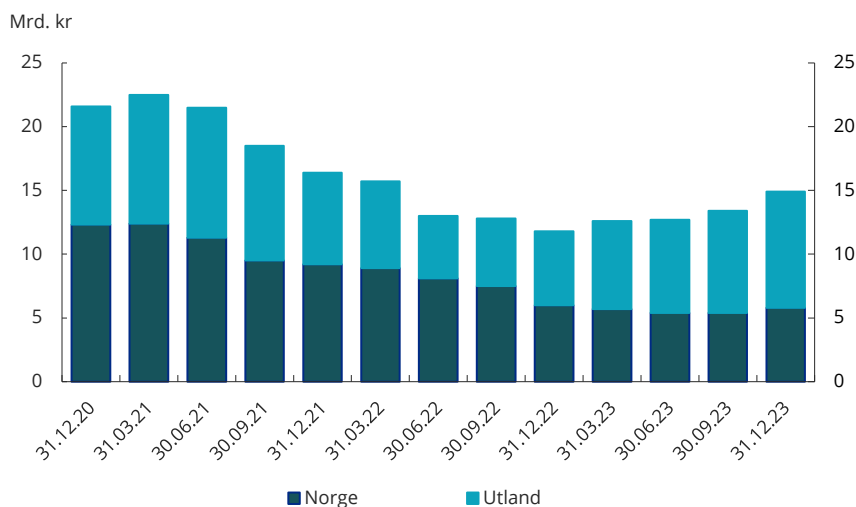

Kilde: Finanstilsynet

- Volumet av misligholdte lån i foretakene samlet utgjorde nær 15 mrd. kroner, en økning på 2,1 mrd. kroner i 2023, se figur 2.18. Den sterke utlånsveksten i andre nordiske land har bidratt til økningen i mislighold. Misligholdte lån i det norske markedet utgjorde 5,8 mrd. kroner ved utgangen av 2023, som var marginalt lavere enn ett år tidligere.

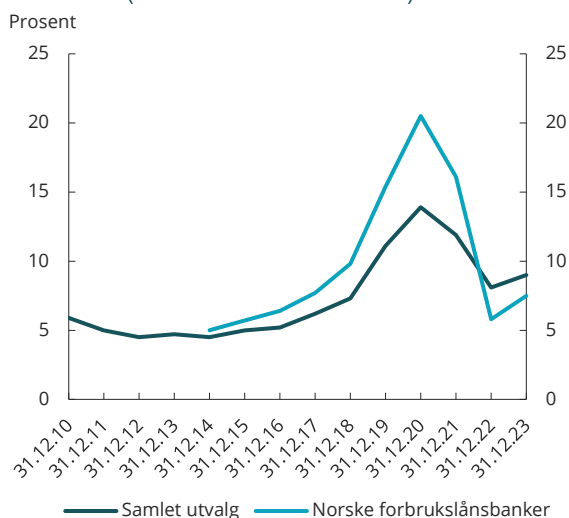
- Til tross for salg av porteføljer er misligholdsnivået fortsatt høyt og økte noe mot slutten av året, se figur 2.19. Ser man på utlån i det norske markedet var misligholdsandelen 7,1 prosent av utlånsmassen ved utgangen av 2023, for utvalget samlet. For norske forbrukslånbanker var andelen 6,0 prosent, se figur 2.20.

Figur 2.18 Misligholdte forbrukslån (over 90 dager)

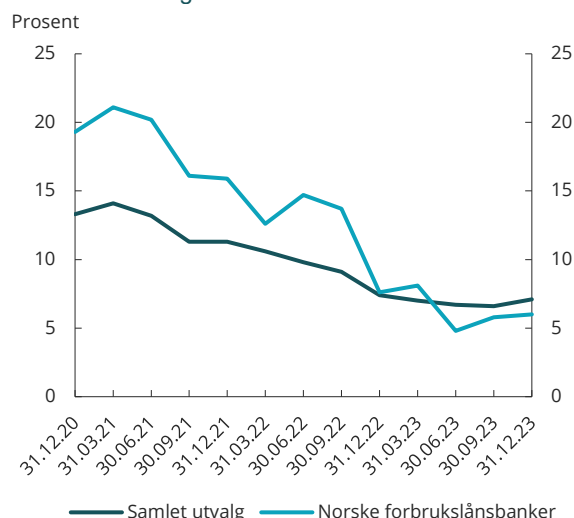
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.19 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.20 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån i Norge

Kilde: Finanstilsynet

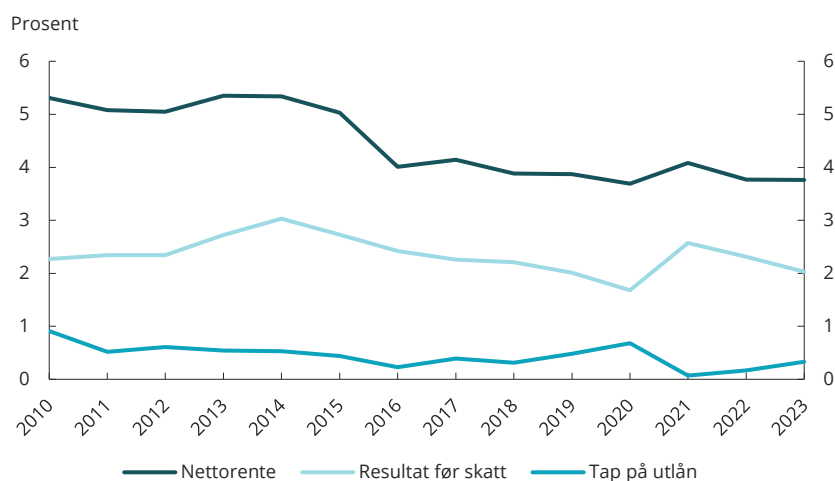
2.3. Finansieringsforetak

- Finansieringsforetakenes³ resultat før skatt i 2023 var 0,3 prosentpoeng lavere enn året før, se tabell 2.5 og figur 2.21. Netto renteinntekter lå på omtrent samme nivå, mens tap på utlån økte noe. Fire finansieringsforetak hadde underskudd i 2023. Egenkapitalavkastningen for finansieringsforetakene samlet var 7,7 prosent, som er 0,8 prosentpoeng lavere enn i 2022.

³ Utvalget omfatter 29 norske foretak (norske juridiske enheter) med leasing, bilfinansiering, factoring og forbrukslån som hovedvirksomhet. Foretak med samme type virksomhet, men konsesjon som kredittforetak, inngår også i utvalget. I tillegg inngår norske finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån.

- Brutto utlån økte med 5,3 prosent i 2023, se tabell 2.6.

Figur 2.21 Resultatutvikling, finansieringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.5 Resultatposter finansieringsforetak totalt

	2023		2022	
	Mill. kr	% av	Mill. kr	% av
Netto renteinntekter	7 291	3,76	6 888	3,77
Andre inntekter	540	0,28	593	0,32
herav verdiendr. finansielle	-93	-0,05	49	0,03
Andre kostnader	2 854	1,47	2 665	1,46
herav lønn og personalkostnader	1 438	0,74	1 391	0,76
Driftsresultat før tap	4 579	2,36	4 521	2,47
Bokførte tap på utlån	636	0,33	303	0,17
Resultat før skatt	3 943	2,03	4 219	2,31
Skattekostnad	840	0,43	953	0,52
Resultat etter skatt	3 103	1,60	3 265	1,79
Egenkapitalavkastning	7,7 %		8,5 %	

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.6 Balanseposter finansieringsforetak totalt

	31.12.2023		31.12.2022		% vekst
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	199 369		191 358		4,2
Brutto utlån til kunder	199 946		189 825		5,3
herav utlån vurdert til amortisert kost	199 946		189 825		5,3
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-7 377	-3,7	-4 830	-2,5	
herav trinn 1	-510	-0,3	-541	-0,3	
herav trinn 2	-507	-0,3	-472	-0,2	
herav trinn 3	-6 360	-3,2	-3 817	-2,0	
Brutto misligholdte lån over 90 dager	19 803	9,9	17 498	9,2	
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	104 953		105 741		-0,7

Kilde: Finanstilsynet

- For gruppen av finansieringsforetak med leasing og bilfinansiering som hovedvirksomhet var resultatet noe svakere enn i tilsvarende periode året før. Foretakenes netto renteinntekter har økt, samtidig som det har vært en økning i bokførte tap, se tabell 2.7.

Tabell 2.7 Hovedposter for foretak med leasing/bilfinansiering som kjernevirksomhet

	2023		2022		
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK	
Netto renteinntekter	5 501	3,34	4 742	3,07	
Driftsresultat før tap	3 697	2,25	3 487	2,25	
Bokførte tap på utlån	441	0,27	200	0,13	
Resultat før skatt	3 256	1,98	3 288	2,13	
Skattekostnad	695	0,42	737	0,48	
Resultat etter skatt	2562	1,56	2550	1,65	
	31.12.2023		31.12.2022		% vekst
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	
Brutto utlån til kunder	167 529		161 429		3,8
herav leasing	93 767		88 361		6,1
Brutto misligholdte lån, 90 dager	2 677	1,6	1 974	1,2	

Kilde: Finanstilsynet

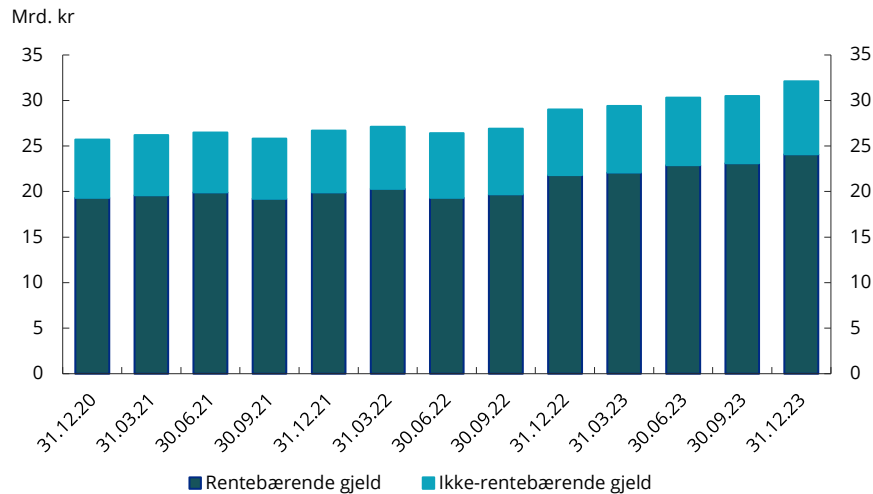
- For finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån, utgjorde resultat før skatt 2,7 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2023, se tabell 2.8. Tall fra Gjeldsregisteret viste at den samlede forbruksgjelden i norske porteføljekjøpsforetak utgjorde i overkant av 32 mrd. kroner ved utgangen av 2023, se figur 2.22. Dette er i hovedsak misligholdte lån og tilsvarte om lag 20 prosent av samlet forbruksgjeld i Gjeldsregisteret.

Tabell 2.8 Hovedposter for foretak som kjøper misligholdte lån

	2023		2022		
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK	
Netto renteinntekter	771	5,88	1 175	8,35	
Driftsresultat før tap	516	3,94	775	5,51	
Bokførte tap på utlån	42	0,32	26	0,18	
Resultat før skatt	474	3,62	749	5,32	
Skattekostnad	120	0,91	188	1,33	
Resultat etter skatt	355	2,71	561	3,99	
	31.12.2023		31.12.2022		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Brutto utlån til kunder	17 788		14 400		23,5
Brutto misligholdte lån, 90 dager	17 485	97,6	13 780	98,2	
Samlet gjeld	32 162		28 937		11,1
Rentebærende gjeld	24 129		21 761		10,9
Ikke-rentebærende gjeld	8 033		7 176		12,0

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Figur 2.22 Forbruksgjeld i porteføljekjøpsforetak

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

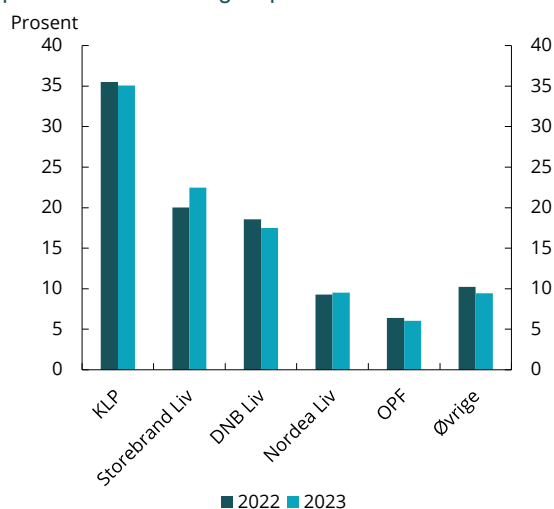
3. Forsikringsforetak

3.1. Livsforsikringsforetak

3.1.1. Strukturen i livsforsikringsmarkedet

- Det var 10 norske livsforsikringsforetak ved utgangen av 2023. I tillegg var det 7 filialer av utenlandske foretak som hadde en markedsandel på til sammen 0,1 prosent.
- KLP, Storebrand Livsforsikring og DNB Livsforsikring hadde 75 prosent av samlet forvaltningskapital i det norske livsforsikringsmarkedet per 31. desember 2023, se figur 3.1. Andelen har vært relativt stabil de siste årene.

Figur 3.1 Markedsandeler i livsforsikring, målt i prosent av forvaltningskapital

Kilder: Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå

Omtalen tar for seg utviklingen i samtlige 10 norske livsforsikringsforetak i 2023 sammenlignet med 2022.⁴

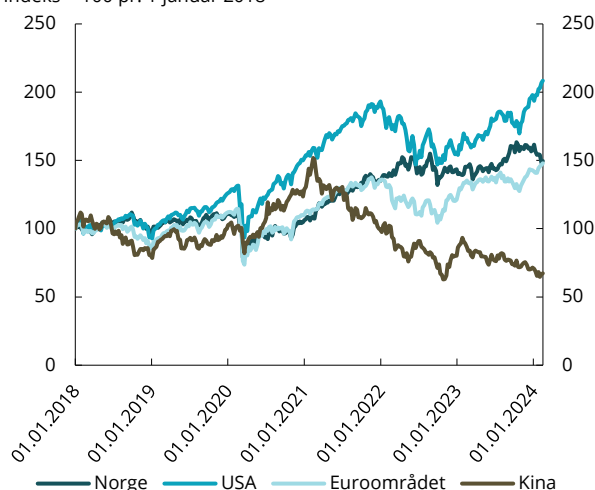
3.1.2. Avkastning og resultat

- Positiv utvikling i norske, europeiske og amerikanske aksjemarkeder, se figur 3.2, hvor norske livsforsikringsforetak har majoriteten av sine eksponeringer, bidro til en bedring i livsforsikringsforetakenes avkastning i 2023. De lange rentene falt i fjerde kvartal 2023, men rentenivået på norske og amerikanske tiårige statsobligasjoner var noe høyere ved utgangen av 2023 enn året før, se figur 3.3.

⁴ Storebrand Danica Pensjonsforsikring opphørte 3. januar 2023 etter at foretaket ble kjøpt opp av Storebrand. Samlede tall per 31.12.2022 omfatter dermed 11 livsforsikringsforetak.

Figur 3.2 Aksjeindekser utvalgte land

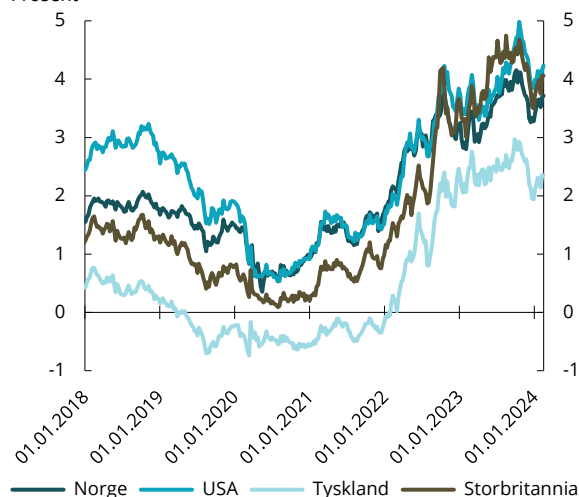
Indeks = 100 pr. 1 januar 2018

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 15.02.24

Figur 3.3 Rente på 10-årige statsobligasjoner

Prosent

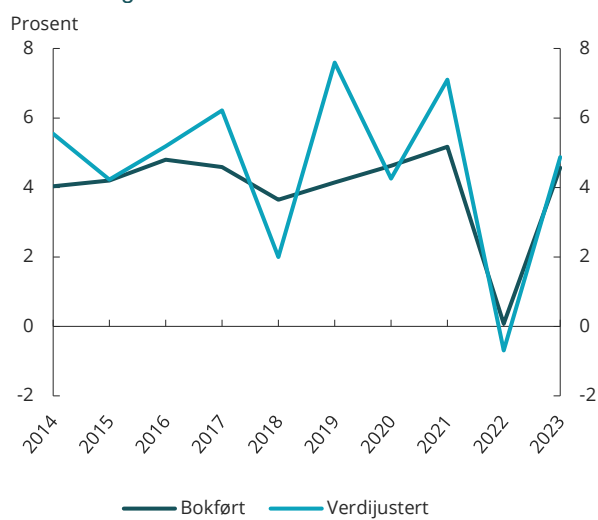
Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 15.02.24

- Den verdijusterte avkastningen⁵ i kollektivporteføljen, som inkluderer urealiserte verdiendringer, var 4,9 prosent, opp fra -0,7 prosent i 2022, se figur 3.4.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var 4,6 prosent, opp fra 0,1 prosent i 2022.
- Renteinntekter og positive verdiendringer på aksjer bidro mest til investeringsinntektene i kollektivporteføljen, se figur 3.5.
- Livsforsikringsforetakene samlet hadde negativ verdiendring på eiendom (direkteid eiendom og eiendomsdatterforetak mv.) i kollektivporteføljen, inkludert valutakurseffekter, på -9,6 mrd. kroner (-0,5 prosent av GFK) i 2023, mot en økning på 2,2 mrd. kroner (0,1 prosent av GFK) i 2022. Økte avkastningskrav som følge av høyere rentenivå har bidratt til nedskrivning av eiendomsverdier.
- Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på 11,2 prosent, opp fra -8,0 prosent i 2022. Oppgangen kommer for det meste av positiv utvikling i aksjemarkedene.
- Livsforsikringsforetakenes kursreguleringsfond og bufferfond⁶ har økt med henholdsvis 2,9 mrd. kroner (0,1 prosent av GFK) og 10,1 mrd. kroner (0,5 prosent av GFK), mot en reduksjon på -9,6 mrd. kroner (0,5 prosent av GFK) og 25,8 mrd. kroner (1,3 prosent av GFK) i 2022.
- Livsforsikringsforetakenes resultat før skatt var på 0,4 prosent av GFK i 2023, mot 0,3 prosent i 2022, se tabell 3.1.
- Ingen av foretakene hadde negativt resultat før skatt i 2023, mot ett foretak i 2022.

⁵Merk at KLP og OPF ikke har kursreguleringsfond etter at regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond ble innført 1. januar 2022. Beregningen og verdien av størrelsene på bokført og verdijustert avkastning blir dermed lik for disse foretakene, se [forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak § 3](#).

⁶Regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond er innført for kommunale pensjonsordninger fra 1. januar 2022. Bufferfondet erstattet fra samme dato kursreguleringsfondet og tilleggsavsetningene for disse ordningene og omfatter foretakene KLP og OPF, samt delen av Storebrands virksomhet som er knyttet til kommunal tjenestepensjon.

Figur 3.4 Avkastning i kollektivporteføljen i livsforsikringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.5 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen i livsforsikringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 3.1 Utvalgte resultatposter for livsforsikringsforetakene

	2023		2022	
	Mrd. kr.	% GFK	Mrd. kr.	% GFK
Forfalte bruttopremier	169,0	8,0	136,3	6,8
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	63,0	3,0	-9,1	-0,5
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	30,2	1,4	25,6	1,3
herav verdiendringer	38,8	1,8	-44,6	-2,2
herav gevinster ved realisasjon	-3,4	-0,2	1,4	0,1
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	75,7	3,6	-54,2	-2,7
Utbetalte erstatninger	-77,4	-3,7	-74,7	-3,7
Endring i forsikringsforpliktelser - kontr.fast. forpliktelser	-71,5	-3,4	-0,4	0,0
herav endring i kursreguleringsfond	-2,9	-0,1	9,6	0,5
herav endring i tilleggsavsetninger	3,6	0,2	4,8	0,2
herav endring i bufferfond	-10,1	-0,5	25,8	1,3
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontr.fast. forpliktelser	-23,4	-1,1	-1,8	-0,1
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	4,8	0,2	4,7	0,2
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	3,5	0,2	2,1	0,1
Resultat før skatt	8,4	0,4	6,7	0,3
Endringer i kursreguleringsfond	2,9	0,1	-9,6	-0,5
Verdijustert resultat før skatt	11,2	0,5	-2,9	-0,4
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	7,0	0,3	6,3	0,3

Kilde: Finanstilsynet

3.1.3. Balanse

- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 12,3 prosent til 2 245 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.2.
- Andelen av investeringene i kollektivporteføljen som måles til amortisert kost har samlet økt med to prosentpoeng det siste året. Rentebærende verdipapirer til amortisert kost utgjør den største andelen investeringene, se figur 3.6.⁷ Det skyldes både økte investeringer i disse som følge av et høyere rentenivå og endringer i årsregnskapsforskriften etter IFRS 9 fra 1. januar 2023, som innebærer at obligasjoner til amortisert kost, men som ikke holdes til forfall, ikke lenger blir plassert under utlån og fordringer til amortisert kost, men som rentebærende verdipapirer. Regelverksendringene gjør samtidig at andelen utlån og fordringer til amortisert kost er vesentlig redusert i 2023.⁸
- Aksjer og andeler utgjør den største andelen av investeringene i investeringsvalgporteføljen med 66 prosent, se figur 3.7.

⁷ Endringene i årsregnskapsforskriften innebærer ny klassifisering av investeringer. Tidligere ble obligasjoner til amortisert kost som ikke var hold til forfall plassert under utlån og fordringer til amortisert kost. Kategorien hold til forfall som var en underkategori under amortisert kost ble opphevet fra 1. januar 2023. Fra 1. januar 2023 omfatter derfor rentebærende verdipapirer til amortisert kost alle rentebærende verdipapirer (obligasjoner) til amortisert kost.

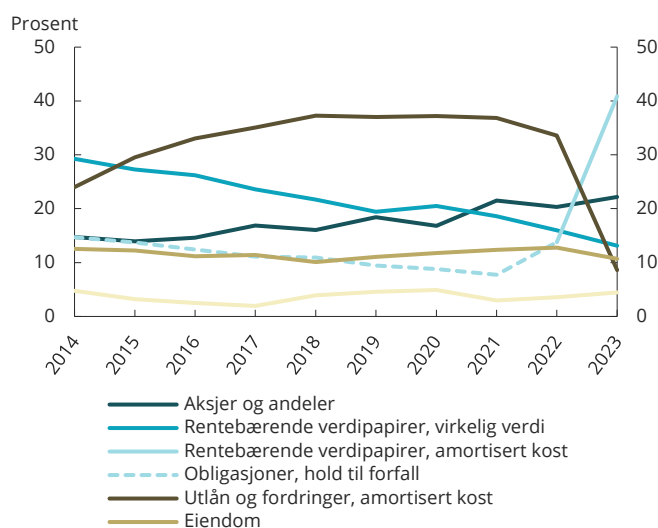
⁸ Fra 1. januar 2023 omfatter utlån og fordringer til amortisert kost kun utlån (og tapsnedskrivninger), andre kortsiktige fordringer, samt bankinnskudd knyttet til investeringer som måles til amortisert kost.

Tabell 3.2 Utvalgte balanseposter for livsforsikringsforetakene

	31.12.2023		31.12.2022	
	Mrd. kr.	% av FK	Mrd. kr.	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	170,3	7,6	179,9	9,0
Finansielle eiendeler til amortisert kost	746,6	33,3	665,4	33,3
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 228,2	54,7	1 086,6	54,4
herav aksjer og andeler	756,9	33,7	620,6	31,1
herav rentebærende verdipapirer	415,4	18,5	428,6	21,4
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	2 244,9	100,0	1 998,5	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	204,2	9,1	161,7	8,1
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1 363,6	60,7	1 280,9	64,1
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	677,2	30,2	556,8	27,9
Forsikringsforpliktelse - kontr.fast. forpliktelse	1 335,4	59,5	1 254,5	62,8
herav premiereserve	1 112,5	49,6	1 046,9	52,4
herav tilleggsavsetninger	16,7	0,7	20,5	1,0
herav kursreguleringsfond	8,5	0,4	5,6	0,3
herav bufferfond	140,1	6,2	130,9	6,6

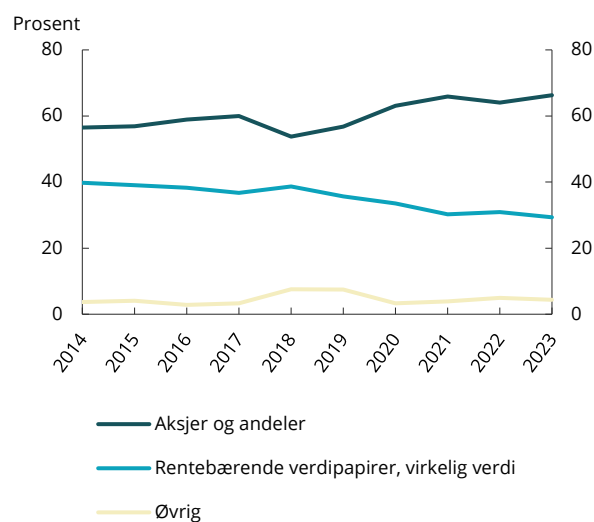
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 Livsforsikringsforetakenes investeringer i kollektivporteføljen. Andeler

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.7 Livsforsikringsforetakenes investeringer i investeringsvalgporteføljen. Andeler

Kilde: Finanstilsynet

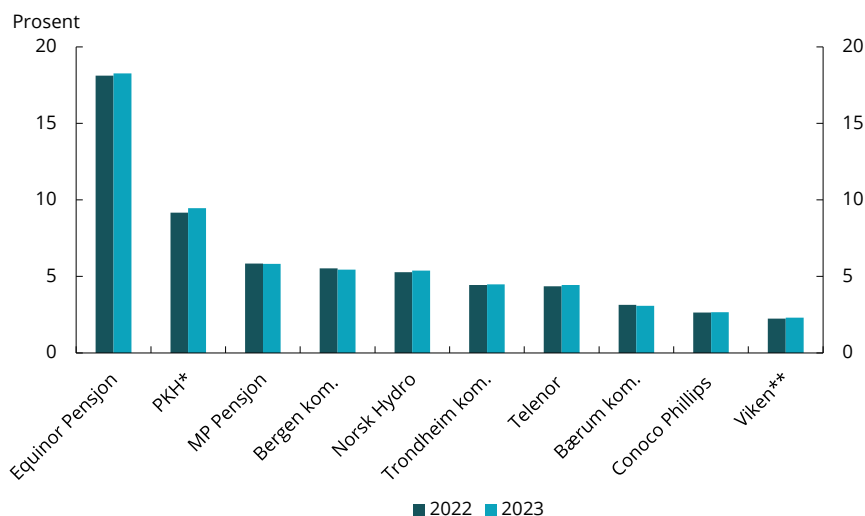
3.2. Pensjonskasser

3.2.1. Strukturen i pensjonskassemarkedet

- Det var 74 pensjonskasser i det norske markedet ved utgangen av 2023, herav 42 private og 32 kommunale. Pensjonskassenes samlede forvaltningskapital var på om lag 475 mrd. kroner.

- Equinor Pensjon var den klart største pensjonskassen med en markedsandel på 18 prosent, se figur 3.8. De ti største pensjonskassene hadde en samlet markedsandel på 61 prosent. Andelen er om lag uendret fra utgangen av 2022.

Figur 3.8 Markedsandeler i pensjonskassemarkedet, målt i prosent av forvaltningskapital

* Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet

** Viken Pensjonskasse skiftet navn til Pensjonskassen for fylkene Akershus, Buskerud og Østfold fra 1. januar 2024.

Kilde: Finanstilsynet

- Over tid har kommunale pensjonskasser økt sin andel av pensjonskassenes forvaltningskapital. Andelen var 48 prosent ved utgangen av 2023.
- Pensjonskassene står for om lag 17 prosent av forvaltningskapitalen i livsforsikringsforetakene og pensjonskassene sett under ett. Equinor Pensjon er den syvende største pensjonsinnretningen med en markedsandel på 3 prosent når man ser livsforsikringsforetak og pensjonskasser under ett.

Omtalen av avkastning, resultat og balanse i det følgende omfatter de 53 største pensjonskassene av totalt 74 pensjonskasser. 29 kommunale og 24 private pensjonskasser inngår i omtalen. Disse 53 pensjonskassene har en samlet markedsandel på om lag 98 prosent i det norske pensjonskassemarkedet.

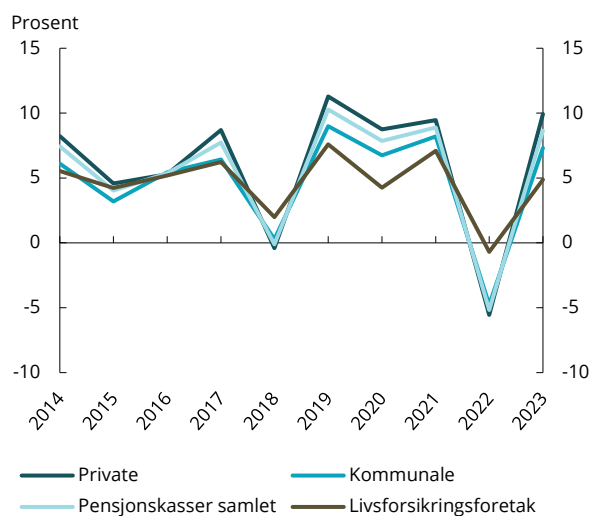
3.2.2. Avkastning og resultat

- Oppgangen i internasjonale aksjemarkeder bidro til positiv avkastning og positive resultater i pensjonskassene i 2023. Pensjonskassenes verdijusterte avkastning⁹ i kollektivporteføljen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var 8,6 prosent, se figur 3.9. Til sammenligning hadde pensjonskassene en negativ avkastning på -5,2 prosent i 2022 da det var et betydelig verdifall på aksjer og obligasjoner.
- For private og kommunale pensjonskasser var den verdijusterte avkastningen henholdsvis 9,9 og 7,3 prosent.
- Bokført avkastning var 7,0 prosent for pensjonskassene samlet (6,7 prosent i private pensjonskasser og 7,3 prosent i kommunale pensjonskasser), se figur 3.10.

⁹ Etter at regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond ble innført, har ikke kommunale pensjonskasser kursreguleringsfond. Beregningen og verdien av størrelsene på bokført og verdijustert avkastning blir dermed lik for disse foretakene, se [forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak § 3.](#)

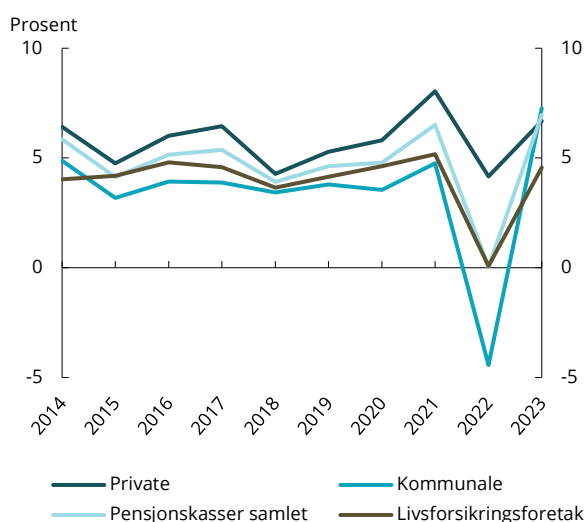
- Inntekter fra realisasjon av aksjer og verdiøkning på aksjer bidro mest til positive inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, se tabell 3.3 og figur 3.11. Det var imidlertid også en økning i inntektene fra investeringene i rentebærende verdipapirer. Både inntektene fra realisasjon av aksjer, verdiøkning på aksjer og renteinntektene var større for private pensjonskasser enn de kommunale, se figur 3.12.
- Verdifallet på eiendom i kollektivporteføljen var på 1,4 mrd. kroner for pensjonskassene samlet i 2023 (-0,3 prosent av GFK). Økte avkastningskrav som følge av høyere rentenivå har bidratt til nedskrivning av eiendomsverdier.
- Både pensjonskassenes kursreguleringsfond og bufferfond økte med 8 mrd. kroner, mot en samlet reduksjon på 28 mrd. kroner i 2022.
- Pensjonskassenes resultat før skatt var på 5,3 mrd. kroner (1,2 prosent av GFK), en økning fra – 1,1 mrd. kroner (-0,3 prosent av GFK) i 2022.

Figur 3.9 Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.10 Bokført avkastning i kollektivporteføljen

Kilde: Finanstilsynet

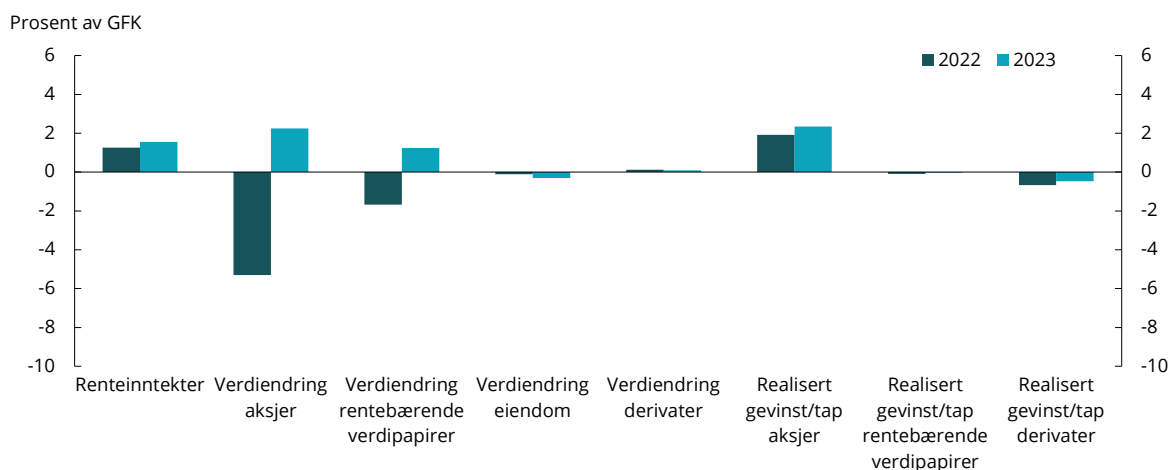
- Private og kommunale pensjonskasser hadde et resultat før skatt på henholdsvis 3,5 mrd. kroner (1,5 prosent av GFK) og 1,8 mrd. kroner (0,9 prosent av GFK). Private pensjonskasser hadde et verdijustert resultat på 11,9 mrd. kroner (5,2 prosent av GFK).
- To pensjonskasser hadde negativt resultat før skatt, mot trettiseks pensjonskasser i 2022.

Tabell 3.3 Utvalgte resultatposter for pensjonskassene

	2023		2022	
	Mrd. kr.	% GFK	Mrd. kr.	% GFK
Forfalte bruttopremier	25,2	5,7	20,1	4,6
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	31,1	7,0	-19,5	-4,5
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	6,9	1,6	5,5	1,3
herav verdiendringer	17,0	3,8	-29,7	-6,8
herav gevinster ved realisasjon	8,0	1,8	4,9	1,1
Utbetalte pensjoner mv.	-11,4	-2,6	-10,7	-2,5
Endring i forsikringsforpliktelser – kontr.fast. forpliktelser	-36,0	-8,1	15,0	3,5
herav endring i premiereserve mv.	-18,0	-4,1	-12,7	-2,9
herav endring i kursreguleringsfond	-8,5	-1,9	17,2	4,0
herav endring i bufferfond	-8,1	-1,8	10,6	2,5
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontr.fast forpliktelser	-5,8	-1,3	-3,1	-0,7
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	2,0	0,4	0,6	0,1
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	3,3	0,8	-1,8	-0,4
Resultat før skatt	5,3	1,2	-1,1	-0,3
Endringer i kursreguleringsfond	8,5	1,9	-17,2	-4,0
Verdijustert resultat før skatt	13,7	3,1	-18,3	-4,2
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	4,8	1,1	-1,2	-0,3

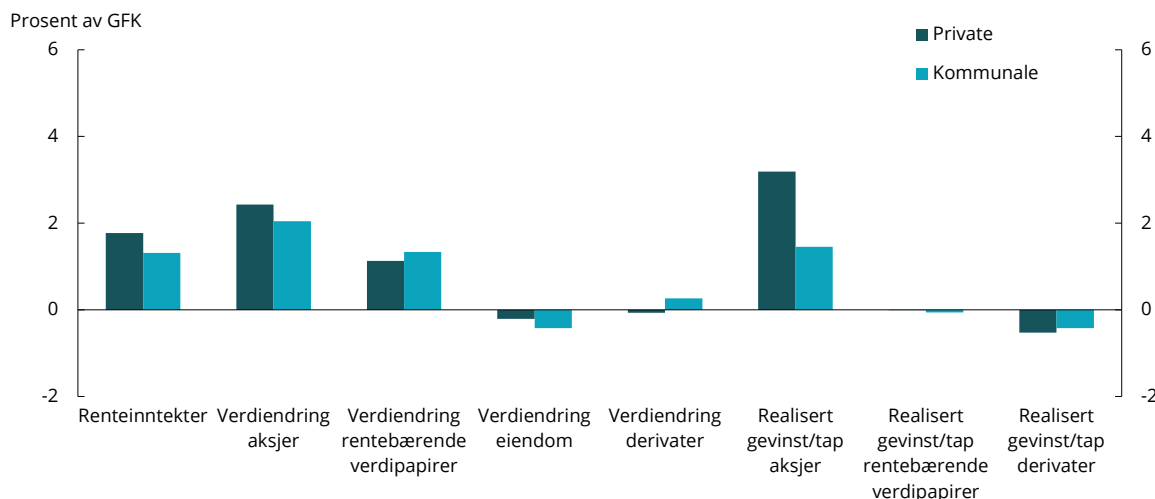
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.11 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen i pensjonskasser

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.12 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen i private og kommunale pensjonskasser i 2023

Kilde: Finanstilsynet

3.2.3. Balanse

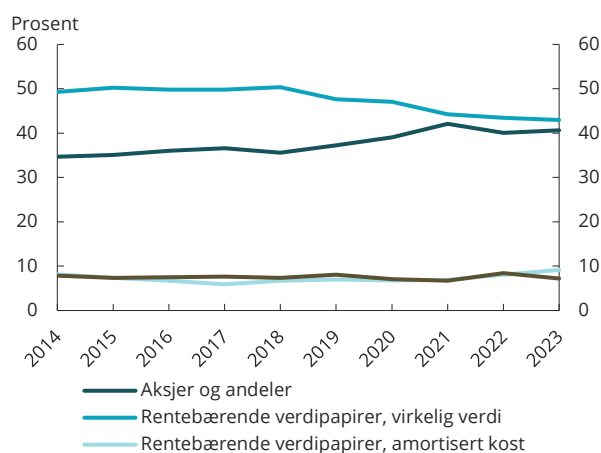
- Forvaltningskapitalen økte med 9 prosent til 466 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.4.
- Kollektivporteføljen utgjorde som året før 85 prosent av forvaltningskapitalen.
- Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi utgjorde fortsatt den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 43 prosent, tett fulgt av aksjer med 41 prosent. Andelen rentebærende verdipapirer til virkelig verdi har avtatt noe de siste årene, se figur 3.13.
- Aksjeandelen har vært stabil på om lag 41 prosent det siste året. For private og kommunale pensjonskasser var aksjeandelen henholdsvis 43 og 38 prosent.

Tabell 3.4 Utvalgte balanseposter for pensjonskassene

	31.12.2023		31.12.2022	
	Mrd. kr	% av FK	Mrd. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	21,4	4,6	23,5	5,5
Finansielle eiendeler til amortisert kost	40,4	8,7	34,6	8,1
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	394,6	84,7	361,1	84,8
herav aksjer og andeler	180,3	38,7	162,3	38,1
herav rentebærende verdipapirer	204,1	43,8	190,0	44,6
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	466,0	100,0	425,9	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	56,3	12,1	52,7	12,4
herav eiendeler i kollektivporteføljen	395,6	84,9	360,6	84,7
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	14,2	3,0	12,4	2,9
Forsikringsforpliktelser - kontr.fast forpliktelser	388,5	83,4	355,8	83,6
herav premiereserve	295,9	63,5	279,0	65,5
herav tilleggsavsetninger	11,4	2,4	10,7	2,5
herav kursreguleringsfond	33,4	7,2	25,1	5,9
herav bufferfond	36,8	7,9	28,5	6,7

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.13 Pensjonskassenes investeringer i kollektivporteføljen. Andeler

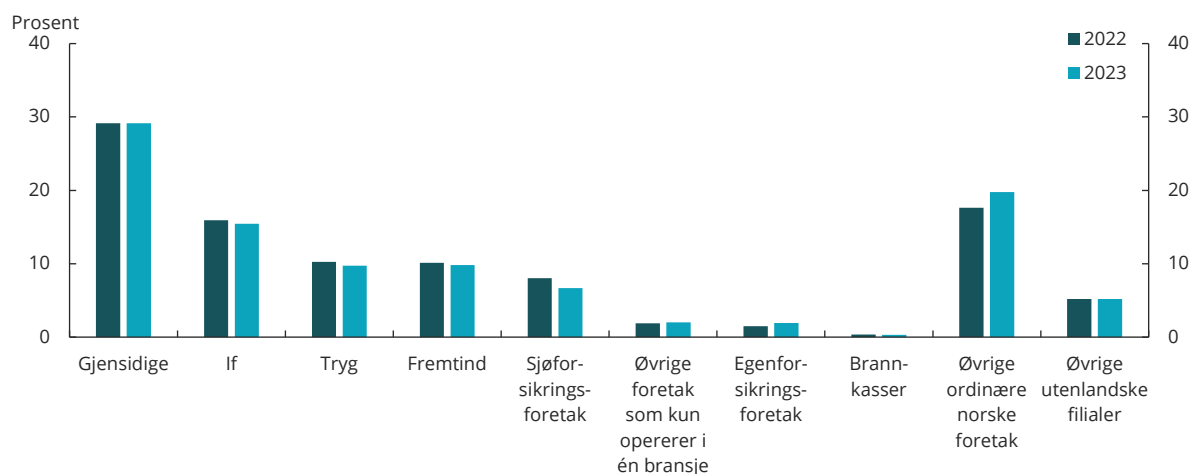
Kilde: Finanstilsynet

3.3. Skadeforsikringsforetak

3.3.1. Strukturen i skadeforsikringsmarkedet

- Det norske skadeforsikringsmarkedet består av 76 skadeforsikringsforetak – 10 sjøforsikringsforetak (herunder ett sjøforsikringsforetak med avvikende regnskapsår), 11 brannkasser, 10 egenforsikringsforetak (captives), 4 sjøtrygdslag, 4 andre foretak som kun opererer i én bransje, 13 øvrige ordinære skadeforsikringsforetak og 24 norske filialer av utenlandske skadeforsikringsforetak. Markedsandelene for disse gruppene, målt som andel av samlede forsikringsinntekter, har endret seg relativt lite det siste året.
- De fire største skadeforsikringsforetakene, Gjensidige Forsikring, If Skadeforsikring, Fremtind Forsikring og Tryg Forsikring, hadde en markedsandel på 64 prosent ved utgangen av 2023, se figur 3.14. Utenlandske aktører hadde en markedsandel på 30 prosent, hvorav If og Tryg hadde en samlet markedsandel på 25 prosent.

Figur 3.14 Andeler av samlede forsikringsinntekter¹⁰

Kilder: Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå

¹⁰ Siden sjøforsikringsforetaket Skuld med avvikende regnskapsår har senere rapporteringsfrister enn de øvrige foretakene, er 2023-tallene for disse foretakene basert på prognoser fra SSB.

Omtalen omfatter utviklingen i 47 skadeforsikringsforetak¹¹ i 2023 sammenlignet med 2022.¹² Ny internasjonal regnskapsstandard for forsikringskontrakter (IFRS 17) ble innført som gjeldende regnskapsstandard for store skadeforsikringsforetak fra og med regnskapsåret 2023. Denne rapporten inneholder rapporteringen basert på de nye prinsippene for utregning og måling av forsikringskontrakter for foretakene som omfattes av IFRS 17.¹³ De andre skadeforsikringsforetakene som omtales i denne rapporten benytter samme regnskapsstandard som tidligere. Flere av postene i denne rapporten blir videre omtalt med nye navn, se tabell 4.3 i vedlegget for mer informasjon.

3.3.2. Resultat

- Skadeforsikringsforetakene hadde en samlet økning i resultat før skatt fra året før. Målt som andel av forsikringsinntektene utgjorde resultat før skatt 19,9 prosent, en økning på 3,6 prosentpoeng fra utgangen av 2022, se tabell 3.5 og figur 3.15.
- Resultatet fra forsikringsdriften i prosent av forsikringsinntektene var betydelig svakere enn i 2022. Det skyldes blant annet flere værrelaterte hendelser i perioden og påfølgende økte erstatningskostnader.
- Nettoinntektene fra investeringer utgjorde 15,2 prosent av forsikringsinntektene mot 0,8 prosent året før.¹⁴
- Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler bidro mest til de positive investeringsinntektene, se figur 3.16.
- Seks skadeforsikringsforetak hadde negativt resultat før skatt, mot 23 foretak i 2022. Utviklingen er drevet av høyere finansinntekter.

Tabell 3.5 Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

	2023		2022	
	Mrd. kr	% av forsikringsinntekter	Mrd. kr	% av forsikringsinntekter
Forsikringsinntekter	78,1		67,8	
Erstatningskostnader	59,4	76,1	47,2	69,7
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	13	16,7	11,2	16,6
Forsikringsdriftsresultat	5,8	7,4	9,4	13,9
Netto inntekter fra investeringer	11,9	15,2	0,5	0,8
herav investeringer i datterforetak mv.	1,1	1,4	4,0	5,9
herav renteinntekt og utbytte på finansielle	5,8	7,5	3,3	4,9
herav verdiendringer	2,9	3,7	-7,1	-10,5
herav gevinster ved realisasjon	2,8	3,5	1,0	1,5
Resultat før skattekostnad	15,5	19,9	11,0	16,2

Kilde: Finanstilsynet

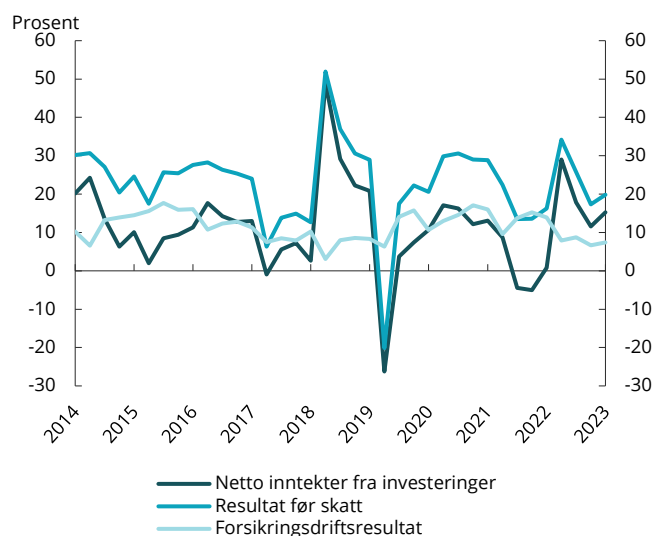
¹¹ Samtlige norske skadeforsikringsforetak med unntak av sjøforsikringsforetaket Skuld, som har avvikende regnskapsår. I tidligere rapporter var også egenforsikringsforetak (captives), Assuranceforeningen Gard, Gard M&E Insurance (Europe) AS og Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig Forening utelatt. Disse er nå inkludert i omtalen.

¹² Nord-Odal Gjensidig Brannkasse opphørte 2. november 2023 etter at foretaket ble innfusjonert i Indre Østfold, Andebu og Nord-Odal Gjensidig Brannkasse. Samlede tall per 31.12.2022 omfatter dermed 48 skadeforsikringsforetak.

¹³ Som store skadeforsikringsforetak regnes skadeforsikringsforetak som inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS i samsvar med regnskapsloven § 3-9 og skadeforsikringsforetak som har utstedt verdipapirer på regulert marked i en EØS-stat. På nåværende tidspunkt gjelder dette 5 norske skadeforsikringsforetak: Gjensidige Forsikring, Fremtind Forsikring, Protector Forsikring, KLP Skade og Storebrand Forsikring.

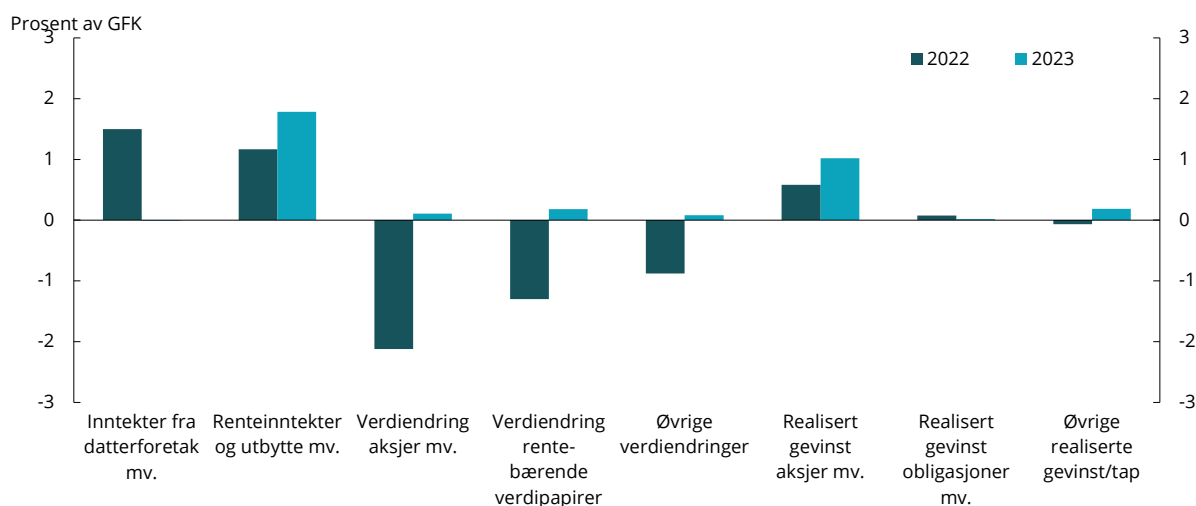
¹⁴ Justert for Gjensidiges salg av Oslo Areal i begynnelsen av 2022 var netto inntekter fra investeringer -3,3 mrd. kroner (-4,9 prosent av forsikringsinntektene) i 2022.

Figur 3.15 Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet.
Prosent av forsikringsinntektene

Kilde: Finanstilsynet

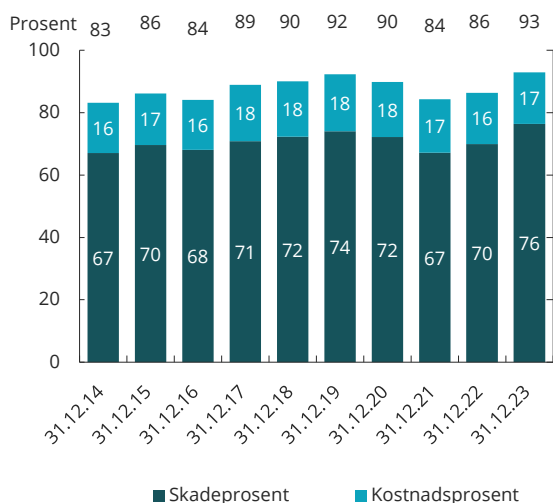
Figur 3.16 Netto inntekter fra investeringer i skadeforsikringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

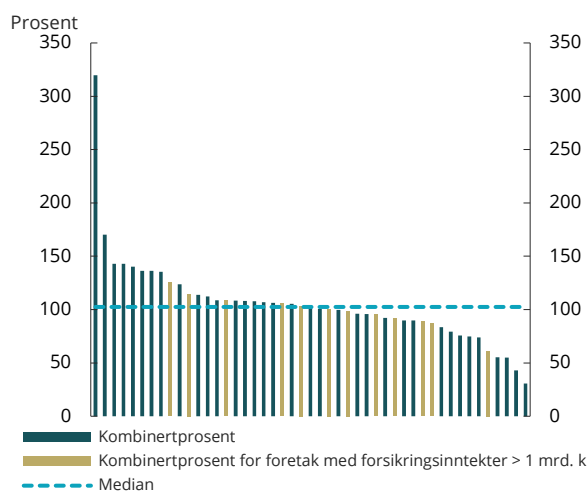
- Kominertprosenten økte med 7 prosentpoeng til 93 prosent og kommer i sin helhet av økt skadeprosent, se figur 3.17.
- Økt skadeprosent kommer blant annet av kostnader knyttet til naturskader som ekstremværet "Hans" i august 2023, samt økt inflasjon og høyere skadefrekvens på motor, eiendom og reise.
- Det er betydelig variasjon i foretakenes lønnsomhet, se figur 3.18.

Figur 3.17 Sum av skade- og kostnadsprosent for skadeforsikringsforetakene samlet (kombinertprosent)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.18 Kombinertprosent for skadeforsikringsforetak i 2023

Kilde: Finanstilsynet

3.3.3. Balanse

- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med 11 prosent det siste året til 223 mrd. kroner ved utgangen av 2023, se tabell 3.6.
- Endringene i årsregnskapsforskriften etter IFRS 9 fra 1. januar 2023 gjør at rentebærende verdipapirer til virkelig verdi økte betydelig og andelen av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost ble redusert tilsvarende, se figur 3.19. Andelen rentebærende verdipapirer som måles til virkelig verdi utgjør den største posten med 72 prosent av samlede investeringer per 31. desember 2023.

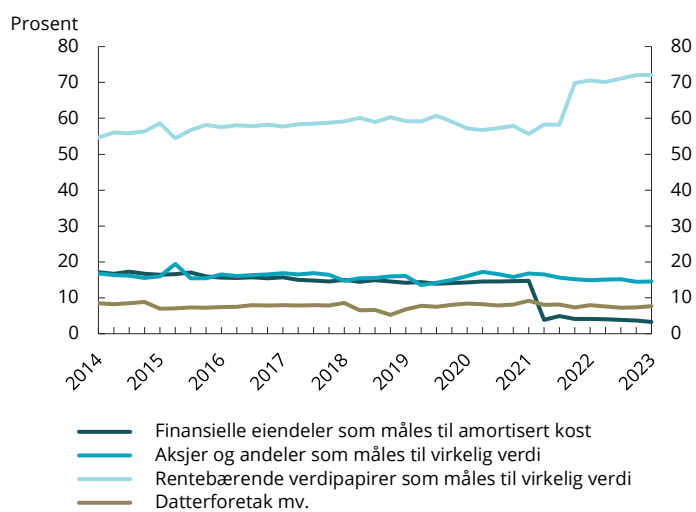
Tabell 3.6 Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene*

	2023		2022	
	Mrd. kr	% av FK	Mrd. kr	% av FK
Investeringer	181,8	81,4	160,8	80,3
Bygninger og andre faste eiendommer	1,6	0,7	1,5	0,8
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	13,9	6,2	12,7	6,4
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	6,0	2,7	6,6	3,3
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	160,3	71,8	139,9	69,8
Aksjer og andeler	26,5	11,9	24,0	12,0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	131,0	58,7	113,4	56,6
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	12,6	5,6	10,6	5,3
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	223,2	100,0	200,3	100,0
Egenkapital	91,0	40,8	82,2	41,0
Forsikringsforpliktelser brutto	96,4	43,2	84,8	42,3

*Finansielle eiendeler i denne tabellen er presentert i samsvar med IFRS 9 per 31.12.23 og 31.12.22.

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.19 Skadeforsikringsforetakenes investeringer.
Andeler

Kilde: Finanstilsynet

4. Vedlegg

4.1. Makroøkonomiske størrelser

Tabell 4.1 Nøkkeltall norsk økonomi

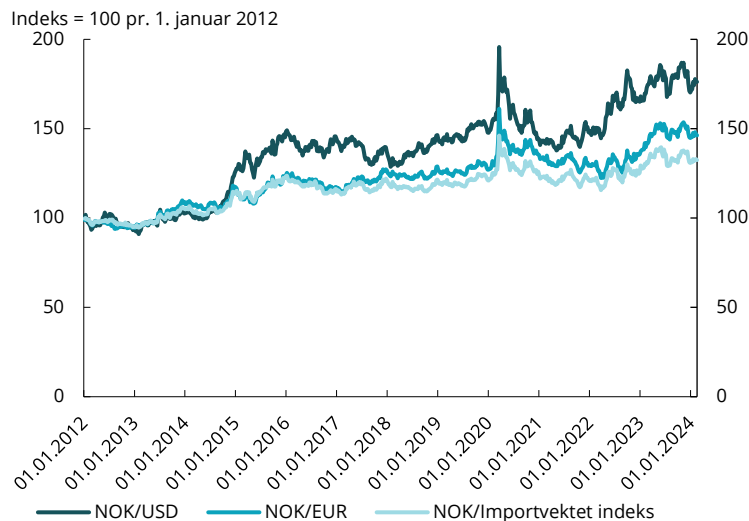
	4. kv. 21	1. kv. 22	2. kv. 22	3. kv. 22	4. kv. 22	1. kv. 23	2. kv. 23	3. kv. 23	4. kv. 23
BNP	-0,3	-0,7	1,3	2,0	-1,0	0,3	-0,3	-0,4	1,5
BNP Fastlands-Norge	0,9	0,2	1,1	0,5	0,4	0,2	0,0	0,1	0,2
Boligpriser*	6,3	6,8	6,8	5,2	1,8	0,8	0,0	-0,8	0,9
K3	4,2	4,7	4,7	4,5	4,4	5,1	3,7	2,3	
K3 utenlandsgjeld	0,8	3,6	2,9	1,8	-0,2	4,7	0,9	-5,0	
K2	5,0	5,0	5,1	5,1	5,5	5,2	4,3	4,1	3,4
K2 husholdninger	5,1	5,0	4,6	4,3	4,1	4,2	3,7	3,7	3,1
K2 ikke-finansielle foretak	4,9	4,8	6,5	7,0	8,1	7,2	5,2	4,2	2,6
Arbeidsledighet (AKU)	3,4	3,3	3,3	3,2	3,1	3,7	3,5	3,6	3,6

Vekstratene for BNP (volumendring fra foregående kvartal) er sesongjusterte kvartalstall. Arbeidsledigheten er nivåfall for gjennomsnittet av kvartalet. (Fra 2021 er det nytt spørreskjema for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som kan gi brudd i statistikken.) De øvrige tallene er tolv månedersvekst ved utgangen av perioden.

*Eiendom Norge har gjort justeringer i beregningsmetodene (justeringer gjelder også tilbake i tid). Endringene skal blant annet gi noe mindre volatile prisindekser.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1 Valutakurs

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 16.02.24

Tabell 4.2 Utvikling i verdipapir- og valutamarkedet

		Nivå	Endr. i basispkt (renter) og % (aksjer og valuta) i løpet av perioden		
		16.02.2024	2023	4. kv. 2023	01.01-16.02
Aksjemarkeder	Norge		11,3	-1,2	-4,5
	USA		27,1	11,9	5,1
	Euroområdet		19,7	7,9	3,9
	Verden		24,4	11,5	3,8
	Japan		29,0	2,2	12,2
Statsrenter 10 år	Norge	3,82	5	-70	53
	USA	4,29	4	-71	43
	Tyskland	2,40	-53	-81	37
Pengemarkedsrenter 3 mnd	Norge	4,72	147	1	-1
	USA	5,58	83	-6	-2
	Euroområdet	3,93	178	-4	2
Swaprenter Norge	2 år	4,50	47	-92	55
	5 år	4,05	18	-99	62
	10 år	3,88	4	-88	55
Valutakurser	NOK/EUR	11,32	6,7	-0,4	0,9
	NOK/USD	10,51	3,1	-4,6	3,5
	Imp.vektet	118,21	4,4	-0,1	1,2

Kilde: Refinitiv.

4.2. Nye poster etter implementering av IFRS17

Tabell 4.3 Nye poster i omtalen av skadeforsikringsforetak fra og med 2023

Tidligere begrep	Utrekning tom Q4 2022	Nytt begrep	Utrekning fom Q1 2023
	Alle foretak		IFRS 17-foretak
Premieinntekter for egen regning	1. Premieinntekter for egen regning	Forsikringsinntekter	A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter)
Erstatningskostnader for egen regning	3. Erstatningskostnader for egen regning	Erstatningskostnader	B. Erstatningskostnader (brutto) - F.1 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden - F.2 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - F.5 Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko (knyttet til gjenforsikringsseideler)
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte	Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	C. Andre forsikringsdriftskostnader (brutto) + E.2 Provisjonskostnader knyttet til mottatt gjenforsikring - F.3 Provisjonsinntekter knyttet til avgitt gjenforsikring
Resultat av teknisk regnskap	7. Resultat av teknisk regnskap	Forsikringsdriftsresultat	H. Forsikringsdriftsresultat
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	3. Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	K. Gjenforsikringseiendeler
Forsikringsforpliktelser brutto	10. Brutto forsikringsforpliktelser	Forsikringsforpliktelser brutto	L. Forsikringsforpliktelser (brutto)
Skadeprosent for egen regning	[3. Erstatningskostnader for egen regning / 1. Premieinntekter for egen regning]*100	Skadeprosent	[(B. Erstatningskostnader (brutto) - F.1 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden - F.2 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - F.5 Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko (knyttet til gjenforsikringsseideler)) / (A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter))*100
Kostnadsprosent for egen regning	[(4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader) / 1. Premieinntekter for egen regning]*100	Kostnadsprosent	[(C. Andre forsikringsdriftskostnader (brutto) + E.2 Provisjonskostnader knyttet til mottatt gjenforsikring - F.3 Provisjonsinntekter knyttet til avgitt gjenforsikring) / (A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter))*100
			Resterende foretak
			1. Premieinntekter for egen regning + 2. Andre forsikringsrelaterte inntekter
			3. Erstatningskostnader for egen regning
			4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader
			7. Resultat av teknisk regnskap
			3. Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser
			10. Brutto forsikringsforpliktelser
			[3. Erstatningskostnader for egen regning/1. Premieinntekter for egen regning]*100
			[(4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader) / 1. Premieinntekter for egen regning]*100

Finanstilsynet
Revierstredet 3
P.O. Box 1187 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tel. +47 22 93 98 00
post@finansstilsynet.no
finansstilsynet.no

